

Themafiche: Pleeggasten in 2017!

Pleegzorg West-Vlaanderen verzorgt de begeleiding voor volwassenen met een handicap en/of een psychiatrische problematiek die in een gastgezin verblijven. Afhankelijk van de individuele situatie kan een volwassene met een beperking en/of een psychiatrische stoornis beroep doen op de verschillende modules van pleegzorg. Gastgezinnen ondersteunen hierbij deze mensen om een goede thuis te vinden, hetzij in een doorlopende plaatsing, hetzij in weekends of vakanties! Samen schrijven zij met hun pleeggast een uniek en boeiend verhaal. Met moeilijkheden en grenzen. Maar even vaak ook met ervaringen die het leven van een pleeggast of een gastgezin verrijken.

1

Veel gastvrijheid!

Op 31/12/2017 begeleidde het West-Vlaamse team Volwassenen 138 pleeggasten. West-Vlaanderen heeft -in vergelijking met de andere provincies- relatief veel pleeggasten in begeleiding. Het aandeel pleeggasten op het totaal aantal unieke personen is 12,42% eind 2017. Dit aandeel is het grootst van alle Vlaamse provincies. In 2017 kennen we tegenover 2016 een groei van 7,8% onder de pleeggasten. De aangroei van pleeggasten over heel Vlaanderen is slechts 2,18%.

In 2017 kwamen in totaal 20 nieuwe pleeggasten bij, tegelijkertijd waren er 11 pleeggasten waarvoor pleegzorg eindigde. Vanuit onze eigen registratie weten we dat er in 2017 behalve pleeggasten, dit wil zeggen volwassenen met een beperking of psychische kwetsbaarheid, ook 163 pleegkinderen of -jongeren (-18 jarigen) met een beperking door onze dienst begeleid werden. In de loop van 2017 gingen van deze minderjarigen vijf 18 jarigen over naar de meerderjarigenwerking (+18 jarigen die niet

in voortgezette hulpverlening bij meerderjarigheid geplaatst zijn) en werden pleeggast.

De pleeggasten verblijven voornamelijk in een langdurige en continue pleegplaatsing. Zo zijn er heel wat gasten die langer dan 20 jaar in een pleeggezin verblijven. Op 31/12/2017 verblijven van de 138 pleeggasten 115 in een perspectiefbiedende pleegplaatsing, 13 in een perspectiefzoekende module en 10 pleeggasten krijgen een ondersteunend aanbod. Eveneens kregen op 31/12/2017 drie pleeggasten extra ondersteuning via behandelingspleegzorg voor volwassenen.

Gastenprofiel

De **geslachtsverhouding** van de pleeggasten is 55,80% mannen en 50,30% vrouwen. In concrete cijfers betekent dit 77 mannen en 61 vrouwen. Geleidelijk aan keerde deze geslachtsratio zich om: in 2014 was het aandeel van de mannen onder de pleeggasten 47,69% en dat van de vrouwen 52,31%.

Duidelijker dan bij de minderjarigen neemt het aantal mannen onder de pleeggasten in West-Vlaanderen toe. Reeds enige jaren zijn er meer mannen dan vrouwen die pleegzorg starten: in 2017 waren er 14 nieuwe mannelijke pleeggasten en 6 nieuwe vrouwelijke pleeggasten. Tegelijkertijd zijn er minder mannen dan vrouwen die pleegzorg verlaten: 4 mannelijke pleeggasten versus 7 vrouwelijke pleeggasten.

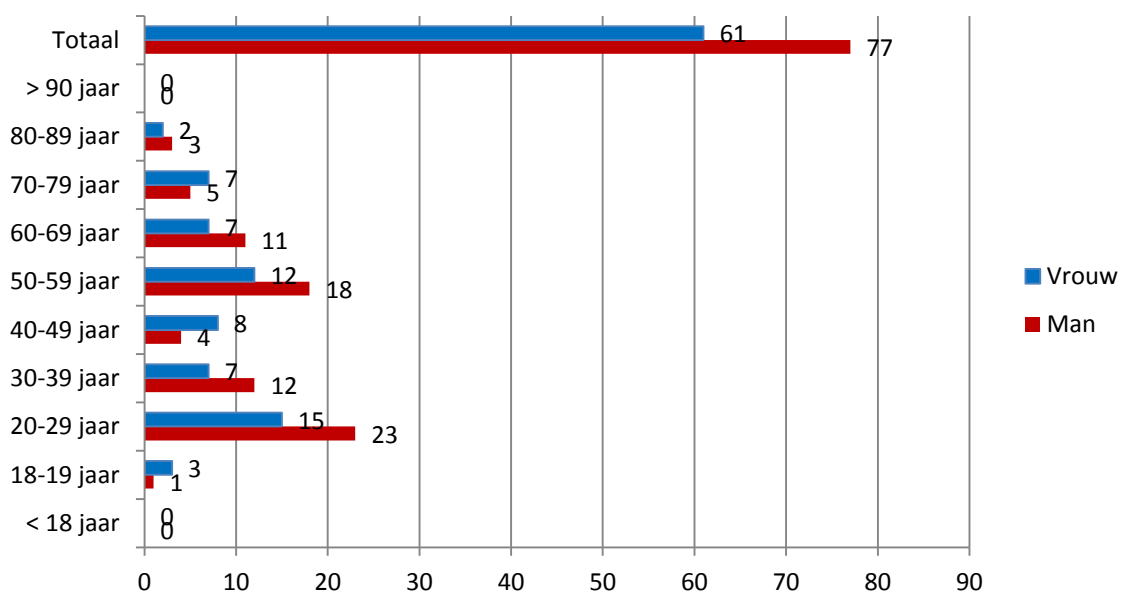
De pleeggasten zijn ook voornamelijk Belg van **nationaliteit**. Er zijn 3 pleeggasten van een andere Europese nationaliteit en één pleegvast heeft een niet-Europese nationaliteit.

Qua **woonplaats** situeren de 128 gasten in perspectiefbiedende of perspectiefzoekende pleegplaatsingen zich met hun gastgezin over de hele provincie West-Vlaanderen. Enige regionale bundeling duidt dat er in 2017 44 gasten in het Brugse wonen, 24 gasten in Oostende en omgeving, 25 gasten in de Westhoek en respectievelijk 15 en 20 gasten rondom Roeselare en in het Kortrijkse.

Figuur1 toont de leeftijdsverdeling naar geslacht van de pleeggasten. Deze verdeling toont dat naarmate de leeftijd stijgt er meer mannen zijn. Eveneens stellen we vast dat ruim 30% van de pleeggasten jonger dan 30 jaar is. 25% is 60 jaar of ouder. En 45% van de pleeggasten is tussen de 30 en de 59 jaar.

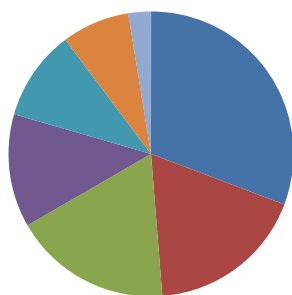
Figuur 1: Leeftijdsverdeling naar geslacht

Bron: Eigen registratie PZWVL

De pleegzorgbegeleiders zetten in hun begeleiding in op kwaliteit van leven. Een dagbesteding is hierbij belangrijk. Vooral daar een externe dagbesteding voordelen oplevert voor zowel de pleeggast die onder andere meer zelfstandigheid verwerft, als voor het gastgezin dat bijvoorbeeld ontlast wordt. Voor de 138 pleeggasten zien we voornamelijk drie soorten dagbestedingen: deze via tewerkstelling (30,47%), via school (10,94%) en via georganiseerde dagbesteding (40,62%).

Figuur 2: Dagbesteding via tewerkstelling

- In een maatwerkbedrijf (31%)
- In de reguliere arbeidsmarkt (18%)
- Begeleid werken en dagcentrum (18%)
- In begeleid werken (13%)
- Werkzoekend (10%)
- In arbeidszorg (8%)
- Op reguliere arbeidsmarkt met VIP (2%)

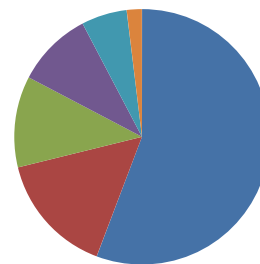
Bron: Eigen registratie PZWVL

Evenwel zijn er toch ook 23 pleeggasten (17,97%) die geen georganiseerde dagbesteding hebben. Een vergelijking van wie geen georganiseerde dagbesteding heeft op basis van de leeftijd toont dat 22% van de pleeggasten jonger dan 40 jaar geen

dagbesteding heeft. Op zich is dit hoog. Zeker gezien de inzet op kwaliteit van leven. De andere 78% van pleeggasten zonder georganiseerde dagbesteding zijn 50 jaar of ouder. Naarmate mensen ouder worden, leeft het vermoeden dat ze minder deelnemen aan georganiseerde dagbesteding.

De bedenking dat de afwezigheid van een georganiseerde dagbesteding een gevolg is van een zware beperking spreken de cijfers tegen. De samenstelling van de groep zonder georganiseerde dagbesteding is qua aard van beperking immers in verhouding met de totale groep pleeggasten.

Figuur 3: Georganiseerde dagbesteding

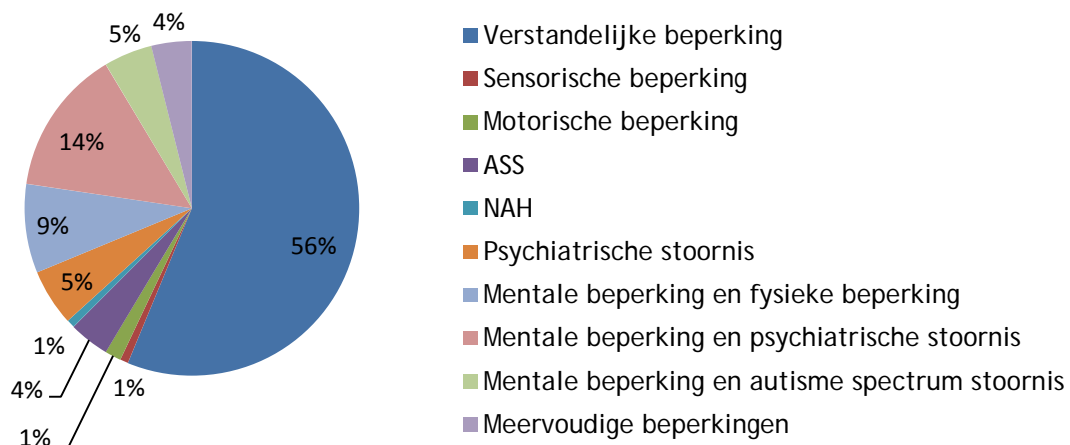

- In dagcentrum VAPH (voltijds) (56%)
- In dagcentrum VAPH (deeltijds) (15%)
- In een dagcentrum ouderenzorg (11%)
- In een tehuis VAPH (10%)
- In een psychiatrische dagopvang (6%)
- Door oppas thuis (2%)

Bron: Eigen registratie PZWVL

Van de gasten in perspectiefbiedende (PB) en perspectiefzoekende (PZ) pleegplaatsingen noteert het team de volgende beperkingen (figuur 4).

Figuur 4: Aard van de beperking van de pleeggasten in PB en PZ pleegzorg

Bron: Eigen registratie PZWVL

Onder verstandelijke beperking zit de grootste groep: 72 pleeggasten hebben een verstandelijke beperking. Dit varieert evenwel nog: 19 pleeggasten hebben een lichte beperking, 41 een matige en 12 een ernstige verstandelijke beperking. Onder psychiatrische stoornis zijn er pleeggasten met een angststoornis, middel gebonden stoornissen en verslaving, schizofrenie en psychose, neurologische ontwikkelingsstoornis en ASS en gedrags- en emotionele stoornis. Bij de pleeggasten met een mentale beperking en een fysieke beperking is dit evenzeer verdeeld over licht, matig en ernstig gecombineerd met een motorische, auditieve of visuele beperking. De groep pleeggasten met een mentale beperking en psychiatrische stoornis zijn bijvoorbeeld pleeggasten met een matig mentale beperking en gedrags en emotionele stoornis. Tenslotte zijn er nog de meervoudige beperkingen, bv. mentaal, sensorisch of motorisch in combinatie met een spierziekte of epilepsie.

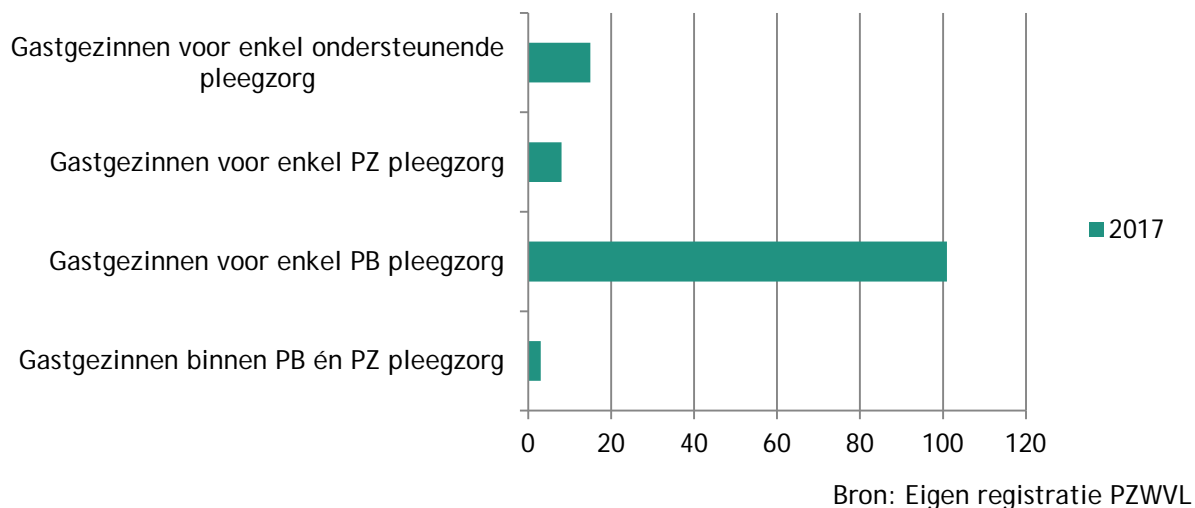
Gast zijn bij je broer of zus!

Pleeggasten zitten voornamelijk in een netwerkplaatsing. Momenteel gebeurt 82% van de plaatsingen van pleeggasten binnen netwerkpleegzorg. In 2014 was dit nog 76%. Op 31/12/2017 verblijven er van de 138 pleeggasten 25 pleeggasten in een

bestandsgastgezin en 113 in een gastgezin binnen het familiaal netwerk (# 90) of het sociaal netwerk (# 23).

Ook voor pleeggasten blijft het aandeel van netwerkpleegzorg duidelijk groeien. Dit verbaast niet. Netwerkpleegzorg is meestal de beste oplossing wanneer ouders de zorg voor hun zoon of dochter met een beperking of een psychiatrische problematiek niet meer aankunnen of wanneer zij overlijden. Een verhuis naar een vreemd gezin of voorziening is vaak moeilijk realiseerbaar. Dat vraagt immers een groot aanpassingsvermogen. Een nieuwe thuis maken bij bekenden is makkelijker. De persoon met een beperking kan naar een vertrouwd iemand, een gezin waar hij of zij al vaker kwam, een plek waar de pleeggast al een beetje thuis is. Daarom onderzoekt Pleegzorg West-Vlaanderen altijd eerst of de aangemelde potentiële pleeggast binnen het netwerk opgevangen kan worden. Lukt dat niet, dan gaan we op zoek naar een bestandsgastgezin. In 2017 zijn er in Pleegzorg West-Vlaanderen 127 gastgezinnen voor de 138 pleeggasten. Sommige gastgezinnen zorgen voor meerdere pleeggasten. Figuur 5 beschrijft het aanbod dat de gastgezinnen aan de pleeggasten bieden.

Figuur 5: Aanbod van de gastgezinnen volgens de pleegzorgmodules in 2017

15 gastgezinnen zorgen voor ondersteunende pleegzorg, dit is het opvangen van een pleeggast zolang als nodig: een paar dagen, een paar weken, een paar maanden of af en toe tijdens weekends en vakanties. Binnen de perspectiefbiedende module zijn er 101 gastgezinnen actief. Binnen de perspectiefzoekende module treffen we 8 gastgezinnen. Tevens zijn er 3 gezinnen die zowel gastgezin zijn voor pleeggasten in een perspectiefbiedende en perspectiefzoekende module voor pleegzorg.

Binnen de perspectiefbiedende (PB) en perspectiefzoekende (PZ) pleegplaatsingen engageren 100 gastgezinnen zich voor 1 pleeggast en 12 gastgezinnen vangen

meerdere pleeggasten op. In 9 gezinnen verblijven 2 pleeggasten, in 2 gezinnen verblijven 3 pleeggasten en in 1 gezin verblijven 4 pleeggasten.

Ten slotte, het gastenboek

Veel warmte. En ook veel plezier geven de pleeggasten aan zowel hun gastgezin alsook aan hun pleegzorgbegeleider. Pleegzorgbegeleiders merken dit op doorheen hun begeleidingen en tijdens participatieactiviteiten met de gasten. Het maakt iedereen gedreven. Er ontstaan veel initiatieven die warmte uitstralen.